

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефон: +381 11 32-39-072 Fax: +381 11 32-32-203
e-mail: office@aks.org.rs a.k.srbije@gmail.com

број: 32/2018
датум: 15.01.2018.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Г-ЋА НЕЛА КУБУРОВИЋ, МИНИСТАР

НЕМАЊИНА 22-26
11000 БЕОГРАД

Предмет: Јавна расправа – Нацрт закона о заштити података о личности

Поштована госпођице Кубуровић,

Пре изношења примедби Адвокатске коморе Србије на Нацрт закона о заштити података о личностима, желимо да укажемо на неопходност да у радним групама за припрему нацрт прописа учествују представници адвокатуре које ће именовати Адвокатска комора Србије.

Сматрамо позитивном праксу Министарства правде да путем јавног позива позове стручну јавност за учешће у јавној дискусији о појединим нацртима прописа из надлежности Министарства правде. Међутим, имајући у виду период у коме се спроводи јавна дискусија поводом Нацрта закона о заштити података о личности, мишљења смо да би јавна дискусија о овом Нацрту морала трајати дуже.

Даље, морамо да укажемо да је Нацрт закона о заштити података о личности од посебног значаја за заштиту људских права и имајући у виду уставни положај адвокатуре и њене задатке који су утврђени Законом о адвокатури и да је и у том смислу оправдано очекивање адвокатуре Србије да њен представник буде укључен у рад на припреми прописа који су од значаја за заштиту људских права.

Као начелну – општу примедбу на Нацрт закона о заштити података о личности који је на јавној расправи указујемо да исти није усаглашен са Уставом Републике Србије и да је неопходно пре наставка даље процедуре отклонити ове несагласности. Такође, указујемо да овај Нацрт није усаглашен ни са другим системским прописима Републике Србије којим је уређена област пружања правне помоћи грађанима Србије.

Ова примедба Адвокатске коморе Србије се односи пре свега на одредбе Нацрта закона о заштити података о личности члана 59 и 85. Наиме, овим одредбама се омогућава да се и тзв. удружења за пружање правне помоћи уврсте у систем

пружања правне помоћи што је противно Уставу РС. Сам Нацрт не дефинише удружења, њихову делатност, начин оснивања, делокруг рада, али им поверава могућност заступања грађана којима је повређено право на заштиту података о личности, укључивши и заступање у судском поступку и подношење ревизије, као ванредног правног лека.

Поново указујемо да је чланом 67 Устава РС прописано да правну помоћ грађанима пружа адвокатура, као самостална и независна службаи јединице локалне самоуправе. Дакле, Уставом РС није предвиђено да било каква удружења могу да пружају правну помоћ грађанима.

Даље, Законом о парничном поступку, Закоником о кривичном поступку је изричито прописано да пуномоћник, односно бранилац може да буде адвокат. Законом о парничном поступку је у одредби члана 85 став 1 прописано да: пуномоћник физичког лица може бити адвокат, крвни сродник у правој линији, брат, сестра или брачни друг, као и представник службе правне помоћи јединице локалне самоуправе који је дипломирани правник са положеним правосудним испитом. У ставу 6 цитираног члана прописано је да странку мора да заступа адвокат у поступку по ванредним правним лековима, изузев ако је сама адвокат.

Како је очигледно да Нацрт није усаглашен са Уставом РС и системским законима, неопходно је исти претходно усагласити са овим прописима.

С тим у вези, имајући у виду ове примедбе обавестићемо сва међународна професионална удружења адвоката и Европску комисију.

Позивамо Вас да са посебном пажњом размотрите примедбе Адвокатске коморе Србије и предузмете мере у циљу отклањања неправилности на које указујемо.

У прилогу у форми прописаног обрасца достављамо примедбе на Нацрт закона о заштити података о личности.

Име и презиме, односно назив организације и институције :

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Контакт телефон: +381 11 3239072

Е-пошта: office@aks.org.rs, a.k.srbije@gmail.com

Назив закона на који упућујете предлоге и сугестије: Нацрт закона о заштити података о личности

Датум: 15.01.2018.

1. Општи коментари и сугестије у односу на Нацрт закона као целину

Уколико се при изношењу разлога и образложења за доношење Закона о заштити података о личности првобитно полази од позива на уставни основ, онда свако решење садржано у одредбама Нацрта Закона о заштити података мора нужно

почивати на поштовању Устава Републике Србије и сваке његове одредбе појединачно.

Неприхватљиво је да процес придруживања Републике Србије Европској унији, који је наведен како један од кључних разлога доношења овог закона као и усклађивање националног законодавства са правом Европске уније, за које је наглашено да представља међународноправну обавезу Републике Србије, буде, у процесу доношења наведеног закона, праћено кршењем одредби највишег акта наше државе.

Питање директне примене права Европске уније, у ситуацији када се Србија налази у фази придруживања ЕУ, при чему је непознаница када ће постати и њен члан, може бити посматрано само на начин да нормативни оквир за доношење Закона о заштити података о личности не може излазити из оквира Устава Републике Србије.

Текст Нацрта закона о заштити података о личности припремила је Радна група, образована од стране министра правде, у којој су учествовали представници релевантних државних органа, као и стручњаци из области заштите података о личности, односно представници стручне јавности.

Представника адвокатуре у радној групи није било, а питање је да ли учешће цивилног друштва у изради Нацрта закона може представљати једино релевантно мишљење стручне јавности.

Нужно је подсетити да је чланом 4 Споразума стручних тимова Адвокатске коморе Србије и Министарства правде РС од 08.01.2015.г. предвиђено унапређење сарадње између Министарства правде и Адвокатске коморе Србије нарочито у погледу законодавне активности, која је у овом случају изостала. Како се поједине одредбе предвиђене у Нацрту Закона о заштити података о личности директно тичу адвокатуре и њене делатности, то је неучешће представника адвокатуре у радној групи за израду Нацрта овог закона супротно постигнутом споразуму и може се тумачити као њено неуважавање.

Општа примедба на сам Нацрт закона односи се на прилично уопштена решења садржана у многим одредбама, која су, као таква, подложна тумачењу и дискреционој оцени руковалаца и обрађивача, а посебно у делу заштите података.

2. Конкретан део Нацрта закона чију измену предлагате и Ваш предлог за измену

ОДЕЉАК IV РУКОВАЛАЦ И ОБРАЂИВАЧ

5. Кодекс поступања и сертификација

Кодекс поступања

Члан 59

„Удружења и други субјекти који представљају групе руковоца или обрађивача могу усвојити кодекс поступања у циљу ефикасније примене овог закона, а посебно у погледу: „

Први пут се у самом тексту Нацрта закона, у чл. 59, помињу УДРУЖЕЊА, без јасног одређења о каквим и којим удружењима се ради.

Ни један претходни члан (посебно не чл. 3 под насловом „Примена“ и чл. 4. под насловом „Значење израза“) не помиње удружења нити се може закључити да се исти односе на било које удружење. Ни у једном члану Нацрта закона, пре одредбе чл.59 , није садржано било какво одређење да би се знало која удружења и са којим циљем, у смислу одреби овог закона , могу бити основана и надлежана или овлашћена за предузимање било које активности односно радње.

ПРЕДЛОГ:

Потребно је брисати удружења из текста Нацрта закона (првобитно у чл. 59 ст.1 и 4, а потом и у чл. 85) .

ОДЕЉАК VII ПРАВНА СРЕДСТВА, ОДГОВОРНОСТ И КАЗНЕ

Заступање лица на које се подаци односи

Члан 85

„Лице на које се подаци односе има право да овласти удружење које се бави заштитом права и слобода лица на која се подаци односе, а у вези са заштитом податка о личности , да га заступа у поступку прописаном чл.82.до 84. овог закона , као и поступку прописаном чланом 86. овог закона ...“

Адвокатска комора Србије има не само примедбу на цитирани члан Нацрта закона већ се истом противи и **предлаже БРИСАЊЕ ЧЛАНА 85. У ЦЕЛОСТИ.**

3. Образложење упућеног предлога за измену Нацрта закона

У уводном коментару назначена је нужност поштовања Устава Републике Србије, што се нарочито односи на члан 67. на којем Адвокатска комора Србије све време и у свакој прилици инситира, посебно када се ради о новим законским решењима на која се директно или индиректно овај члан односи.

Чланом 67 Устава РС регулисано је право на правну помоћ. Став 2. члана 67 Устава утврђује да правну помоћ пружају адвокатура, као самостална и независна служба и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама локалне самоуправе, у складу са законом.

С тога, решење садржано у чл. 85 Нацрта Закон о заштити података о личности којим се не само предвиђа већ и даје могућност да „удружења која се баве заштитом права и слобода лица на која се подаци односе , а у вези са заштитом података о личности , то лице **заступају** у поступку прописаном чл.82 до чл.84.овог закона као и у поступку прописаном чланом 86. овог закона, је директно супротно наведеној уставној одредби.

Конкретно, овлашћење за заступање, како је то спорним чл. 85 предвиђено, односи се на заступање лица на које се подаци односе у:

- поступцима пред Повереником (чл.82 којим је предвиђено право на притужбу Поверенику) ,

-пред Управним судом (чл.83. који предвиђа право на судску заштиту против одлуке Повереника) као и пред Вишим судом (члан 84 тужба за заштиту права) , односно

- Врховним касационим судом по ревизији (чл. 84 судска правна заштита)

- па и у поступку накнаде штете (чл.86 којим се први пут предвиђа могућност накнаде материјалне и нематеријалне штете због повреде одредаба овог Закона од стране руковоаца, односно обрађивача)

Одредбом члана 85 Нацрта Закона, даје се овлашћење удружењима да заступају грађане и у поступку накнаде штете ради остваривања новчане накнаде, проузроковане од стране надлежних органа из чл. 1, ст. 2, овог Нацрта закона, уколико се против њих може поднети тужбе за накнаду штете, у складу са законом (чл.86 ст 1 и 2 Нацрта) .

Како је предвиђена могућност покретања и „других поступка управне или судске заштите“ то се не искључује могућност заступања и у кривичним поступцима , ради остваривања кривичноправне заштите .

Да ли је смисао и циљ члана 85 Нацрта и датом овлашћењу заштита интереса и права лица на које се подаци односе или да се „на мала врата“ уведе могућност да удружења пружају правну помоћ, да заступају у поступцима пред државним органима и судовима и тиме „ легализује“ њихово досадашње пружање правне помоћи и омогући им да се иста инкорпорирају у целокупан систем правне помоћи без ограничења, што је тенденција и крајњи циљ целокупног невладиног / цивилног сектора.

На овај начин (одредбом чл. 85 Нацрта) се управо ствара могућност , да се наведено решење , пречицом, посебним законима, установи и у другим областима.

Адвокатска комора Србије је наведени став посебно истицала у поступку израде Нацрта закона о бесплатној правној помоћи, у којем је садржан предлог да :“ удружења пружају бесплатну правну помоћ која се огледа у заступању , пружању правних савета и састављању поднесака у случајевима када су, сагласно посебном закону и у оквиру циљева због којих су основана, овлашћена да поднесу тужбу или покрену поступак због повреде права и слобода других лица.... „ Са овим предлогом се Адвокатска комора Србије никад није сагласила, управо имајући у виду могућност доношења небројано „посебних закона“ којима би се противно Уставу, Закону о адвокатури и појединим позитивним законским одредбама, правна помоћ пренела у надлежност удружења.

Предметни став је познат и министарству правде а посебно удружењима, на чију је очигледну иницијативу и инсистирање оваква одредба и унета у Нацрт закона , јер је идентична горе наведеној предложеној одредби у Нацрту закон о бесплатној правној помоћи у који је такође унета управо по предлогу и на инсистирање удружења/цивилног друштва.

Зато се и намеће питање потребе посебног регулисања права удружења да заступају у поступцима заштите, уколико је чланом 86 Нацрта Закона о заштити података о личности , ст. 6 , јасно предвиђено да ће се у поступку заштите из става 1, овог члана (мисли се на судску заштиту) примењивати одредбе закона којим се уређује парнични поступак.

Ако се већ позива на одредбе Закона о парничном поступку, онда је могућност заступања удружења супротна и одреди чл.85 ст 6 Закона о парничном поступку који предвиђа да „Странку мора да заступа адвокат у поступку по ванредним правним лековима, изузев ако је сама адвокат .”

С друге стране, Нацрт закона не садржи никаква ограничења ни услове под којима би неко лице, у оквиру удружења, било легитимисано да заступа грађане у овим поступцима.

Све наведено је уско повезано са питањем уставности и законитости , потом правне сигурности а на крају саме одговорности.

Изричит став адвокатури да само адвокати могу поступати и заступати пред судовима у Републици Србији није само позивање на поштовање Устава РС већ и Закона о адвокатури, којима је регулисана делатност адвоката.

Адвокатска комора Србије је више пута до сад изразила забринутост због одсуства било какве контроле законитости рада бројних удружења , потенцирајући законитост, правну сигурност, контролу квалитета и одговорност у раду.

Посебна забринутост је изражна у односу на процес доношења закона који, у не малом броју случајева, садрже неуставне одредбе.

Уколико се таква пракса, посебно у односу на правну помоћ, настави, Адвокатска комора Србије ће бити принуђена да размотри мере за заштиту интереса и интегритета адвокатури.

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Виктор Гостиљац, адвокат

The image shows a handwritten signature in black ink over a blue circular stamp. The stamp contains the text "АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ" (Bar Association of the Republic of Serbia) around the perimeter and "Београд" (Belgrade) in the center.